

Prostatacancer

Besiktiga din kropp

Alla bilar som varit i gång några år ska in på kontrollbesiktning. Detta sker för att vi ska ha säkra bilar och minska risker för olyckor och dödsfall. Samma män som glatt kör till kontrollbesiktningen bör fundera på sin egen besiktning. Den viktigaste besiktningen av alla är att testa sig för prostatacancer.

I Sverige får var sjunde man prostatacancer före 75 års ålder och i dag lever nära 100 000 män med diagnosen. Det gör prostatacancer till Sveriges vanligaste cancersjukdom, vanligare än bröstcancer och lungcancer. De flesta har inga symptom alls i sjukdomens tidiga skede.

Nästan alla män drabbas förr eller senare av någon form av urologiska problem. Den vanligaste orsaken finns i prostatan – en valnötsstor körtel under urinblåsan som är nödvändig för fortplantningen men som i övrigt inte fyller någon funktion. Prostatakörteln växer normalt med åren och kan hämma urinflödet. Den kan också drabbas av inflammation och i värsta fall cancer.

Vem får prostatacancer? Inte jag i alla fall tänker de flesta. Men sanningen är att varje år diagnosticeras 10 000 män med prostatacancer i Sverige. Alltså 27 män per dag och de flesta av dessa män skulle innan diagnosen kalla sig aktiva och friska.

Orsakerna till prostatacancer är inte klarlagda men cirka tio procent anses vara ärftliga. Sjukdomen är mycket ovanlig före 40 års ålder och blir sedan vanligare med stigande ålder. De flesta som

För att åka säkert är det viktigt att få bilen besiktigad. Lika viktigt är det att kontrollera sin egen kropps funktioner för att få ett bra liv.

FOTO: TT/ARKIV

drabbas i dag och behandlas i tid blir botade eller kan leva länge med sin cancer.

Vilka är symptomen på prostatacancer? Till en början inga alls. Prostatacancer är förrädisk på så vis att den i tidigt skede inte ger några symptom, utan ger sig till känna först då den vuxit sig stor eller börjat sprida sig i kroppen. Då är symptomen oftast problem med vattenkastning, blod i urinen, ryggont eller andra smärtor. Som med all cancer är det viktigt att sjukdomen upptäcks i tid för att kunna botas eller hållas i schack. Prostatacancer som har hunnit sprida sig är inte längre botbar.

Vart går jag för att testa mig för prostatacancer? Det enklaste är att ta ett PSA-test som är lättillgängligt på

din vårdcentral eller hos en allmänläkare. Det är ett enkelt blodprov och tas i armvecket.

Ett förhöjt värde talar för att prostatan inte fungerar helt normalt och bör följas upp vid en urologisk klinik. Problemet med PSA-testet är att det inte kan skilja på farliga och ofarliga prostatumörer. Det leder till att många män, ibland i onödan måste ta vävnadsprover, biopsier, som kan göra ont, blöda och medföra risk för blodförgiftning.

Därför har ett nytt test tagits fram av forskare på Karolinska institutet, det kallas för Stockholm3-testet och är precis som PSA ett enkelt blodprov. Fördelen med Stockholm3-testet är att antalet onödiga vävnadsprover minskar jämfört

med PSA.

En annan viktig fördel är att Stockholm3-testet ökar möjligheten till tidig upptäckt genom att det även hittar cancer hos män med låga PSA-värden (1–3nhg/ml). Det är cancer som i dag inte upptäcks. Stockholm3-testet är inte ännu infört som standard men finns i dag på Karolinska universitetetslaboratoriet.

Tidig upptäckt räddar liv. Prostatacancerförbundet, liksom T-Pro, arbetar för att alla män ska informeras om sjukdomsriskerna och erbjudas undersökning redan vid 45 års ålder.

I avvaktan på detta rekommenderar vi att alla män över 45 år själva tar initiativet.

T-Pro
Styrelsen